

هنرنمایی سه‌گانه روی چوب

گفت‌وگو با دختری که برای خلق آثاری تلفیقی از مشبک کاری، منبت کاری و حتی خوشنویسی روی چوب ۱۳ سال تلاش کرده و حالا علاوه بر ایران از برخی کشور های دیگر هم مشتری دارد

اکرم انتصاری | روزنامه‌نگار

پرونده

«چطور موفق شدی؟» یکی از سوال‌های رایجی است که دوست داریم از کارآفرین‌ها بپرسیم. به هر حال پاسخ آن‌ها به این سوال، عمیق‌تر و دقیق‌تر از چیزهایی است که از گوشه و کنار می‌شنویم. «فاطره همدانیان»، هنرمند ۳۳ ساله اهل بابلسر استان مازندران است و علاقه زیادیش را را به سمت هنر کشانده. فاطره هنر و هر آن‌چه را از هنر می‌خواسته، در تمام کلاس‌های درس دانشگاه، کارگاه‌های نجاری و حتی نرم‌افزاری شهر جست‌وجو کرده است. طرح و ایده‌هایی را که در سر داشته، روی سطح‌های کوچکی مثل پایه آب‌آزور، دسته شانه چوبی و حتی قاب آینه امتحان کرده است تا امروز بتواند ایده‌های بزرگ‌ترش را روی دیوار کوب‌های بزرگ چند متری، میز ناهارخوری، صندلی، تختخواب و... پیاده کند. او حالا با اجرای ایده‌هایش، آثاری تلفیقی از مشبک و منبت کاری و حتی خوشنویسی روی چوب پیاده می‌کند که در همه جای ایران و برخی کشورهای دیگر هم خواهان دارد. فاصله این دو نقطه «خواستن» و «شدن» برای فاطره که شبیه اسمش خالق و آفریننده است، ۱۳ سال به درازا کشیده. با این هنرمند درباره این که چطور قدم برداشته که از چالش‌ها عبور کرده و به موفقیت رسیده است، گفت‌وگو کردیم.

کارم را از جاکلیدی، جعبه، شانه و...

شروع کردم

«هنر را دوست داشتم ولی در خانواده کسی اهل هنر نبود. علاقه‌ام باعث شد از کاردانی تا کارشناسی ارشد، گرافیک بخوانم. در دانشگاه، آن چیزی را که می‌خواستم، یاد نگرفتم. عاشق صنایع چوب، مشبک و منبت کاری بودم و خودم مرحله به مرحله به دنبالش رفتم. اول مشبک، دوم منبت و بعد تلفیق منبت و مشبک. به شبکه‌ای کردن و سوراخ‌کاری‌هایی که روی چوب ایجاد می‌کنیم، مشبک می‌گویند و منبت به معنای باربرداری به وسیله مغار از روی کار است و افت‌خیزهایی که روی طرح‌های دیوار کوب‌ها اجرا می‌کنیم. کار من بیشتر تلفیق مشبک و منبت روی این دیوار کوب‌هاست. البته این طرح‌ها، روی هروسبیله‌ای مثل تختخواب، میز ناهارخوری، کنسول، میز تلویزیون و... قابل اجراست. من کارم را از کارهای خیلی کوچک مانند جاکلیدی، جعبه، شانه و این‌طور وسایل شروع کردم و آن‌ها را در نمایشگاه‌های صنایع دستی می‌فروختم و بازار فروش دیگری نداشتم تا الان که بعد از حدود ۱۳ سال کارهایم

را به سراسر ایران می‌فرستم و در خارج از کشور هم مشتری دارد. «این‌ها را فاطره همدانیان درباره صفر و صد کار هنری‌اش، روایت می‌کند.

مشتری‌ها همیشه می‌پرسند

کار خودته؟!

انجام کار توسط «فاطره» بعد از ۱۳ سال هنوز برای خیلی‌ها، غیرمعمول به نظر می‌رسد. او در این باره می‌گوید: «کارهای این چنینی مانند مشبک و منبت در ابعاد بزرگ که واقعا توان جسمی هم می‌خواهد از دید عموم مردم یک کار مردانه است. من برای یاد گرفتن این هنر‌ها در شهر مان به مشکل برخورددم و حتی به دلیل این که هر خانمی به سراغ این کارها نمی‌رود و آن را انجام نمی‌دهد، بیشتر دیده و جدی گرفته شدم. همین الان هم بعضی‌ها فکر می‌کنند کارها با دستگاه CNC

انجام می‌شود یا خودم کارها را انجام نمی‌دهم.

تقریباً همیشه افرادی که می‌خواهند

سفارش بدهند این سوال‌ر می‌کنند

و برایشان تعجب‌آور است که

مثلاً یک دیوار کوب ۲ متری

را طراحی و اجرا می‌کنم.

برای من تنها سختی

کار، بار زدن و خالی

کردن محصولاتی

است که ابعاد

بزرگی دارند و باید

به نمایشگاه‌ها در

شهرهای مختلف

برسند. البته

همین الان وقتی

یک دیوار کوب یک

در یک متری را بلند

می‌کنم و پیش رنگ کار

می‌برم، می‌گویند خیلی سنگین

است ولی من چون زیاد این کار را

انجام داده‌ام، دیگر سنگینی آن را حس

نمی‌کنم.»

یک نفر بودم؛ ۱۳ نفر شدیم

«همه بیچ و تاب‌ها و افت‌خیزهای روی چوب با دست انجام می‌شود». این‌ها را دختر هنرمند گزارش‌مان می‌گوید و درباره‌اش این‌طور توضیح می‌دهد: «ما همه کارهای روی یک طرح مثلاً ۳ در ۱٫۵ متری را با دست اجرا می‌کنیم. دستگاه‌های CNC هم می‌توانند طرح‌های ما را اجرا کنند اما با توجه به این که ابعاد کارهای ما معمولاً بسیار بزرگ است و ظرافت‌های زیادی دارد، قیمت تمام‌شده کارهای اجرا شده با این دستگاه بسیار زیاد است. از طرفی چون استهلاک این دستگاه‌ها زیاد است، معمولاً کسی این طرح‌ها را اجرا نمی‌کند. من بعد از گرفتن سفارش مشتری، چوب مدنظر را به نجار سفارش می‌دهم، او چوب را تهیه و چندبار به صورت طولی و عرضی آن را پرس می‌کند تا به ضخامت مدنظر

می‌کشد. البته من تا ۳ سال و نیم پیش تنها کار می‌کردم ولی میزان سفارش‌ها باعث شد تا کارگاه را بزرگ‌تر کنم و ابزار بیشتر بخرم، منبت کار، مشبک کار و... اضافه کنم و کم‌کم ۱۳ نفر بشویم.»

بعضی هنرمندان، ناامید و آرایشگر شدند!

باشید، بسیار برجسته می‌شوید و بالا می‌آید. من این را به چشم دیدم و تجربه کردم.»

دستی اوضاع خوبی نداشتند. دوستان زیادی داشتم که در این حیطه کار می‌کردند اما وقتی دیدند در این رشته پول نیست یا خیلی دیر به هدف‌شان می‌رسند آن را کنار گذاشتند و وارد شاخه‌های آرایشگری و زیبایی یا این مدل کارها شدند و چون در آن کارها خیلی زود به درآمد رسیدند، دیگر گذرشان هم به سمت کارهای هنری نیفتاد. در هنر ماندن صبر می‌خواهد، اما زمانی که در هنر به آن درجه برسی که افراد به شما اعتماد کنند، باورتان کنند، حرفی برای گفتن داشته باشید و با دیگران متفاوت

فیلترینگ، مشتری‌هایم را یک نهم کرد!

می‌گرفتند و یک سری سفارش از طریق دوست و فامیل همان افرادی گرفتیم. از زمان اضافه شدن پلتفرم‌هایی مانند تلگرام و اینستاگرام اوضاع خیلی تغییر کرد، ما مشتری‌های خاص خودمان را پیدا کردیم. چون معمولاً این کارها با این کیفیت، صادراتی بود و اگر در کشور عرضه می‌شد، قیمت‌های زیادی داشت یا کارهای کم‌کیفیت وارداتی بود که به اسم ترک‌یه و کشورهای اروپایی تمامش می‌کردند. از زمانی که اینستاگرام فیلتر شد، مشتری‌های من به یک نهم رسید. خروجی کارگاه ما در یک ماه، حدود ۱۲ دیوار کوب بسیار بزرگ است. ۱۳ نفر مشغول کار هستیم و در دو ماهی که به دلیل فیلتر شدن، سفارش نگرفتیم، همچنان در حال انجام سفارش‌های قبل از این دوره هستیم. اگر این اتفاق نمی‌افتاد ما تا شب عید همچنان سفارش داشتیم و نمی‌دانم بعد از این چه اتفاقی برای من، کارگاه و نیروهایم افتد.»

بازارهایی برای کارهای هنری چیزی شبیه گذراندن مراحل هفت‌خان رستم است. همدانیان درباره این که چطور توانسته با بازارهایی موفق، کارش را هم‌گسترش بدهد، می‌گوید: «تا قبل از این که پلتفرم‌های اجتماعی بیاید، ارائه و فروش کارهای ما در نمایشگاه‌ها صورت می‌گرفت. من در نمایشگاه‌های مختلف شرکت می‌کردم. معمولاً وقتی از ما چیزی می‌خریدند، کارت ویزیت

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

شنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۱
۲۴ ربیع الثانی ۱۴۴۴ • ۱۹ نوامبر ۲۰۲۲
شماره ۳۱۰۸۴

۲۳۰۴

قبل از مشبک و منبت، اتوکد یاد گرفتم!

«همیشه از مشتری‌ها می‌خواهم نمونه کارها را ببینند و آن را در خانه‌شان مجسم کنند تا متوجه شوند این کارها مناسب فضا و دکوری که می‌خواهند هست یا نه. بیشتر این طرح‌ها تلفیقی است. مثلاً گاهی با توجه به چیزی که مشتری توضیح می‌دهد گل وسط کار را با طرح کناری یا با پیچک طرح دیگری تلفیق و در نرم‌افزار فتوشاپ و اتوکد طراحی می‌کنم. بعضی وقت‌ها مشتری، طرح‌هایی را

می‌پسندند و ما کار را شروع می‌کنیم. گاهی اوقات مشتری خودش طرحی را مثلاً از یک کنسول اجرا شده در آمریکا به ما نشان می‌دهد و می‌گوید این را با یک طرح دیگر تلفیق کن. ما کار را طراحی می‌کنیم و از خام بودن در می‌آوریم تا به طرح مدنظر مشتری برسیم. در کار ما، علاوه بر مهارت مشبک و منبت کاری باید یک طراح هم وجود داشته باشد. خودم قبل از این که مشبک کاری و منبت کاری را یاد بگیرم، دوره‌های فتوشاپ و اتوکد را گذرانده بودم. این آموزش‌ها به من کمک کرد تا مثلاً بتوانم یک پنجم یک دیوار کوب، میز ناهارخوری، تخت یا هر چیزی را طراحی و کپی کنم، به صورت یک مربع در بیاورم و در نهایت آن را اجرا کنم. این‌ها روال کاری است که همدانیان برای به سرانجام رسیدن هر سفارش طی می‌کند.

ترس و «نشد» برایم وجود ندارد

معمولاً آدم‌های موفق برای خودشان چشم‌اندازی دارند و هدف‌های بزرگی را برای خودشان تعریف می‌کنند. «صادرات هنر تلفیقی ایرانی» بزرگ‌ترین آرزوی دختر جوان و توانمند گزارش‌ماست. او خود را پایبند به این هدف می‌داند و می‌گوید: «هدف من این است که بتوانم کارهایم را صادر کنم، یعنی تعداد نیروهایم از ۱۲ نفر بیشتر شود، بتوانم این هنر را به اسم ایران در خارج از مرزها عرضه کنم و همه، آن را به اسم کشورم بشناسند و تا وقتی به این هدف نرسم، دست‌بردار نخواهم بود. در طول همه سال‌های کاری‌ام دوست داشتم کارهای جدید را تجربه کنم و انجام دادن کارهای تکراری را دوست نداشتم و هیچ وقت برایم جالب نبودند. همیشه دوست دارم کارهایی را انجام بدهم که کسی انجام نداده است. حتی بعضی وقت‌ها کاری را می‌بینم و به مشتری می‌گویم صد درصد شبیه این کار را کسی در ایران انجام نداده است. یعنی به آن‌ها تضمین می‌دهم و چون می‌دانم آپس آن برمی‌آیم، برایم لذت‌بخش‌تر است، به خصوص وقتی کار چالشی‌تر باشد؛ مثلاً تلفیق چند طرح با هم، داشتن افت‌خیز و گاهی پرس‌کاری‌های بیشتر، بُعد دادن به کار و... برای من ترس وجود ندارد.»

در هنر جایی برای معمولی‌ها نیست!

از جایگاه امروز تراضی هستی؟ این یکی از سوال‌های مهمی است که از فاطره همدانیان کردیم. او با اشاره به درآمد فعلی‌اش می‌گوید: «الان راضی هستم. شاید در هر رشته و سیستم اداری دیگری می‌رفتم به اندازه امروز رضایت شغلی، مالی و روانی نداشتم. چند وقت پیش برای یک خانم در کربلا دو تخته دیوار کوب بسیار بزرگ و برای یک مشتری بحرینی دو تخته دیوار کوب ۳ متری ساختم. جدا از درآمد، نکته مهم دیگری وجود دارد. بچه‌هایی که در رشته‌های هنری کار می‌کنند دوست دارند خیلی زود به نتیجه و البته درآمد

برسند. واقعیت این است که در هنر، افراد این قدر زود به درآمد نمی‌رسند. در هنر باید تمام وجود و عشق و هنرت را بگذاری تا این حس به آدم‌ها منتقل شود، آن‌ها پیدایت کنند و بعد دیگر آن‌ها هستند که ره‌ایت نمی‌کنند. من هنر جو‌های زیادی داشتم که دوست داشتند

سریع به نتیجه برسند و در نهایت ناامید شدند اما هر کسی می‌خواهد وارد فضای هنری شود، باید بداند اگر بخواهد معمولی کار کند، در این حوزه به جایی نمی‌رسد. در معمولی کار کردن، دست‌زیاد است و باید آن قدر خاص و متفاوت کار کنی تا بتوانی متفاوت پول در بیاوری.»

